

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

5 octombrie

2012

Anul XI

nr. 37 (440)

8 pagini – 3,40 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Procurorul General al Republicii Moldova s-a întâlnit la Kiev cu omologii săi din CSI pag. 3

MAI consolidează relațiile de parteneriat cu ONG-uri în scopul eradicării fenomenului torturii pag. 4

Acțiunile de prevenire a consumului și traficului ilicit de droguri în rândurile minorilor și adolescenților continuă pag. 5

Moldova a mai făcut un pas spre semnarea Acordului de Liber Schimb cu UE

Adoptarea Legii concurenței și a Legii cu privire la ajutorul de stat este un nou pas făcut de Moldova spre semnarea Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Comprehensiv cu UE. Declarația a fost făcută de către șeful Delegației UE în Moldova, Dirk Schuebel, în cadrul unui briefing de presă, prilejuit de publicarea celor două legi în „Monitorul Oficial”.

Dirk Schuebel a comunicat că mai mulți ani în urmă, când Ungaria dorea să devină stat membru al UE, exista un singur capitol neterminat în negocieri, și anume faptul că țara nu avea adoptate legi cu privire la ajutorul de stat și la concurență. „Adoptarea acestor două legi a fost destul de importantă în contextul negocierilor Acordului de Liber Schimb. Un moment semnificativ este și aplicarea acestor legi. Uniunea Europeană, care a oferit Republicii Moldova asistență în procesul de elaborare a lor, va continua să acorde sprijin în aplicarea adecvată a legilor”, a mai spus ambasadorul european.

Legea concurenței prevede transformarea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței în Consiliul Concurenței. Viorica Cărare, președintele structurii, a comunicat că

În Legea concurenței sînt stipulate noțiunile de „înțelegere de cartel” și „carteluri dure”, care sînt interzise. Viorica Cărare a informat că sînt posibile excepții și unele înțelegeri să nu fie interzise, dacă agenții economici demonstrează că acestea sînt benefice pentru consumatori și pentru economie. Totodată, Legea concurenței mai prevede și notificarea obligatorie a Consiliului Concurenței dacă cifra de afaceri este mai mare de 25 mil. lei.

„Prin adoptarea acestor două legi am făcut un pas mare spre integrarea europeană. Acestea vor avea un impact major asupra mediului concurențial”, a declarat V. Cărare.

Cele două legi au fost publicate în „Monitorul Oficial”, în lunile august-septembrie. Legea concurenței a intrat în vigoare imediat după publicare, iar Legea

cu privire la ajutorul de stat va intra în vigoare peste un an, în august 2013. Autorii au elaborat aceste două legi timp de aproape patru ani.

din a doua jumătate a anului 2013, cînd intră în vigoare Legea cu privire la ajutorul de stat, va fi asigurată o evidență strictă a acestuia. Orice ajutor va fi notificat de către Consiliul Concurenței. În caz contrar, acordarea acestuia va fi considerată ilegală și ajutorul va trebui returnat cu o dobîndă de pînă la 5%.

UE promite să ajute Republica Moldova în negocierile cu Federația Rusă

Uniunea Europeană nu vede nimic rău în amînarea implementării, de către Republica Moldova, a pachetului energetic III al UE. Mai mult de atît, europenii declară că vor ajuta țara noastră în negocierile cu Rusia. Despre aceasta a anunțat, la fel, ambasadorul UE în R. Moldova, Dirk Schuebel, în cadrul unui interviu.

„Nu este nimic anormal ca o țară care este membră a tratatului comunitar să ceară Comisiei Europene să caute un compromis sau sprijin într-o circumstanță dată, așa s-a întîmplat și cu Republica Moldova. Derogarea despre care vorbim nu este excepțională”, a spus D. Schuebel.

Totodată, acesta a menționat că UE va încerca să susțină Republica Moldova în negocierile cu Federația Rusă, expri-

mîndu-și speranța că soluțiile vor fi găsite foarte repede. „Sperăm să găsim o soluție de compromis privind derogarea, care să fie acceptabilă și Republicii Moldova și poate să găsim o soluție cînd vine vorba de un nou contract privind livrarea de gaze între Republica Moldova și Federația Rusă”, a declarat oficialul.

Amintim că, anunțul ce vizează amînarea cu patru ani a implementării pachetului energetic III al UE, a fost făcut de premierul Vlad Filat, la întoarcerea de la Summitul de la Yalta, unde a avut o întrevvedere cu omologul său rus, Dmitri Medvedev. Mai mult, speaker-ul Marian Lupu susține că poziția exprimată de Filat este una corectă. Acesta spune că Moldova încă nu este membru UE, lucru ce îi oferă o flexibilitate mai mare.

Moldova va deveni parte a Inițiativei Globale de Menținere a Păcii

Președintele Nicolae Timofti și ambasadorul Statelor Unite ale Americii la Chișinău, William H. Moser au lansat anunțul privind selectarea țării noastre în calitate de partener al Inițiativei Globale pentru Operațiuni de Menținere a Păcii.

În cadrul acestui program, Republica Moldova va beneficia de fonduri de 1 milion 600 mii dolari SUA, care vor fi folosiți pentru îmbunătățirea capacităților bazei militare de la Bulboacă și a Batalionului nr. 22 de menținere a păcii.

Operațiunile ONU de menținere a păcii au fost înființate în timpul Războiului rece ca o modalitate de rezolvare a conflictelor dintre state, prin trimiterea de personal neînarmat sau purtînd numai arme ușoare. Trupele se aflau sub comanda ONU și interveneau între cele două forțe armate aflate în conflict. Acestea erau chemate atunci cînd puterile internaționale mandatau Națiunile Unite să intervină pentru încetarea conflictului (așa numitul proxî-război) care amenința stabilitatea regională, pacea și securitatea internațională.

Trupele de menținere a păcii nu trebuiau să răspundă la foc cu foc. Ca regulă generală, rolul lor era acela de a interveni atunci cînd se înceta focul și cînd cele două părți implicate consimțeau asupra prezenței lor. Trupele evaluau situația din teren și raportau cu imparțialitate dacă s-a încheiat acordul de încetare a focului, dacă insurgenții s-au retras și dacă au fost îndeplinite și alte elemente ale acordului de pace. Toate aceste eforturi ofereau răgazul necesar pentru ca diplomații să îndepărteze cauzele conflictului.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ **Flash****Alexander Rybak și Paula Seling vor concerta la Chișinău în preajma Hramului orașului**

În preajma Hramului orașului Chișinău mai multe vedete de talie națională și internațională vor concerta în Capitală. Printre acestea se numără câștigătorul ediției Eurovision din 2009, Alexander Rybak și interpreta din România Paula Seling. Concertul va avea loc chiar în ajunul sărbătorii, pe 13 octombrie, pe scena Palatului Național „Nicolae Sulac”.

Anunțul a fost făcut public pe 1 octombrie, de către șefa Direcției cultură, Lucia Culev, în cadrul ședinței operative a Primăriei Chișinău.

Evenimentele dedicate Hramului orașului nu vor avea loc doar pe 14 octombrie, ci pe parcursul întregii săptămîni. Manifestările prilejuite nemijlocit de Hramul Chișinăului, vor începe, în mod tradițional, cu depuneri de flori la monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfînt. După care, la Catedrala „Nașterea Domnului” va fi oficiată Liturghia de sărbătoare. Programul evenimentelor încă urmează să fie definitivat.

Tradiționalul concert din Piața Marii Adunări Naționale va aduna vedetele muzicii populare și ușoare autohtone. Pe scenă vor urca: Zinaida Julea, Mihai Ciobanu, Cătălin Josanu și alții. Orchestra Fraților Advahov va încînta publicul cu un recital muzical. Seara, atmosfera va fi încinsă de interpretele din România, Andreea Bănică și Loredana Groza.

Primăria Chișinău precizează că, programul evenimentelor încă nu a fost definitivat și ar putea surveni modificări.

A început sezonul de vînătoare la gîște

Sezonul de vînătoare la gîște, cu excepția celor cu zobul roșu (*Branta ruficollis*), s-a deschis în Moldova pe 1 octombrie și va dura pînă pe 15 ianuarie 2013. Numărul total de păsări permise pentru vînat este de 26,2 mii, inclusiv numărul limită în raionul Rîșcani - 1,2 mii, la Cahul - 1,9 mii, la Bălți - 50, în celelalte raioane - 400 - 900. Termenele au fost stabilite prin Hotărîrea de Guvern privind reglementarea vînatului în sezonul anilor 2012-2013. Vînătoarea de mistreți este permisă în perioada 18 noiembrie - 30 decembrie, cea de iepuri - 2 decembrie - 13 ianuarie 2013.

Vînătoarea este permisă în gospodăriile gestionate de Societatea Vînătorilor și Pescarilor din Moldova, în baza biletului de vînătoare și autorizației de păstrare și purtare a armei de vînătoare. Este interzisă vînătoarea în fondul forestier de stat, în rezervațiile naturale ocrotite de stat și în alte teritorii cu restricții, precum și vînătoarea de păsări și animale incluse în Cartea Roșie a Moldovei.

Sezonul de încălzire ar putea începe în noiembrie

Locuitorii Capitalei vor plăti, anul acesta, mai puțin pentru căldură. Nu pentru că s-ar fi ieftinit agentul termic, ci datorită temperaturilor ridicate care vor fi înregistrate în octombrie.

Directorul SA „Termocom”, Mihai Cernei, susține că sezonul de încălzire va începe, cel mai probabil, în luna noiembrie.

Problema e că furnizorul de agent termic amenință rău-platnicii că vor îngheța în propriile apartamente, dacă nu-și vor achita datoriile. Suma restanțelor se estimează la circa 260 milioane lei.

Cît privește plata indemnizațiilor pentru acest sezon, municipalitatea nu a decis, deocamdată, modalitatea de reconfirmare a beneficiarilor.

Primăria Capitalei va oferi compensații pentru încălzire cetățenilor cu un venit lunar mai mic de 1450 lei

Primăria Capitalei va oferi și în acest an, ajutor pentru plata agentului termic. Oamenii care vor să obțină indemnizația de căldură trebuie să depună, din nou, o cerere prin care să demonstreze că venitul lunar nu depășește 1450 lei.

Potrivit autorităților, pe lîngă faptul că potențialii beneficiari de compensații trebuie să depună o cerere privind veniturile mici, asistenții sociali urmează să meargă pe la casele lor pentru a vedea condițiile în care trăiesc.

„Vom propune locatarilor să depună cereri de reconfirmare pe propria răspundere. Adăugător, a fost propus să se efectueze o anchetă socială la familia care pretinde că are dreptul de a primi compensații de 40 la sută”, a menționat șeful Direcției Locativ-Comunale, Petru Gontea.

Noile condiții au trezit nemulțumire în rîndul celor care vor să obțină compensații în perioada rece a anului.

„Ce înseamnă să vină acasă să vadă ce are omul? Eu am lucrat 40 de ani și m-am străduit ca la pensie să am un frigider bun, o mașină de spălat, acum pot să mă odihnesc”, a spus o persoană.

Potrivit ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Valentina Buliga, în orice stat dezvoltat sau mai puțin dezvoltat, pentru a primi ajutor din partea acestuia, trebuie să demonstrezi că ești sărac: „De asemenea, trebuie să arăți statului care îți sînt veniturile”, a specificat V. Buliga.

Locuitorii Capitalei care vor întruni toate condițiile vor primi cîte 200 de lei din partea Guvernului, iar Primăria va achita 40 la sută din factură.

Valeriu Grițco, noul judecător al Moldovei la CED

Moldova are un nou judecător la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Valeriu Grițco a fost ales din primul tur cu voturile a 112 deputați ai Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, în condițiile în care erau necesare minimum 95. Mandatul de judecător la CEDO este de nouă ani.

Ceilalți doi candidați din partea Moldovei pentru această funcție – Mihail Buruiiană și Vladimir Grosu, au obținut 48 și, respectiv, 28 de voturi.

CCCEC a devenit Centrul Național Anticorupție

Din 1 octombrie, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) a devenit Centrul Național Anticorupție (CNA), după ce a intrat în vigoare Strategia de reformare a instituției.

În conformitate cu strategia votată de Legislativ, pe 25 mai 2012, centrul nu mai este o instituție guvernamentală, ci una autonomă sub control parlamentar. Noua structură se va ocupa exclusiv de prevenirea și combaterea corupției, a spălării banilor și a finanțării terorismului. Infrațiunile economice vor fi transferate Ministerului de Interne și Serviciului Vamal.

„Strategia are drept scop asigurarea independenței acestei instituții și transformarea ei într-o instituție eficientă care să combată fenomenul corupției”, declarase anterior ministrul Justiției, Oleg Efrim.

Premierul Vlad Filat precizase că, „obiectivul reformei CCCEC este de a eficientiza acțiunea tuturor instituțiilor statului în prevenirea și combaterea corupției”, deși în repetate rînduri, acesta s-a pronunțat pentru lichidarea Centrului Anticorupție.

Potrivit strategiei, directorul instituției va fi numit în funcție de Parlament printr-un concurs public, organizat de Comisia juridică a Parlamentului. În același timp, el va putea fi demis la inițiativa a 15 deputați cu votul majorității parlamentarilor.

În urma unui concurs organizat de Comisia juridică a Parlamentului, candidatul desemnat pentru funcția de director al CNA este Viorel Chetaru, care a condus pînă în prezent CCCEC.

Precizăm că, Strategia de reformare a Centrului Anticorupție a fost o condiție impusă de Uniunea Europeană pentru liberalizarea regimului de vize.

Fără taxe mai mari pentru bogătași

Moldova nu va impozita dur oamenii cu venituri mari. Cel puțin așa afirmă ministrul Finanțelor, Veaceslav Negruță, într-un interviu.

„Noi nu ne-am pus ca scop să combatem îmbogățirea. Important este ca îmbogățirea pe care o fac în interes personal să fie împărtășită, într-un fel și cu statul. Ori, există obligațiunile fiscale față de stat, respectiv, este nevoie de a achita impozitele la stat. Din păcate, s-a întîmplat că pe parcursul anilor, anume această categorie de oameni care pot genera venituri, pot crea plusvaloare, nu știu cum s-a făcut, că au ocolit sistemul fiscal. Or, cum am zis, din 2013, din plin, toți acei care generează venituri și pot, vor avea obligațiunea fermă de a împărți din acestea și cu statul. Iar veniturile pe acestea cale la buget trebuie să crească. Nu ne-am pus ca scop să combatem oamenii care pot genera venituri. Vrem doar ca și acești oameni să fie parteneri în dezvoltarea întregii societăți”.

Totodată, ministrul Finanțelor spune că Moldova nu va impozita oamenii înstăriți așa cum se face în Franța, acolo unde bogătașii

și companiile mari sînt impozitate cu taxă temporară de 75% pentru câștigurile ce depășesc un milion de euro și 45% pentru veniturile de peste 150 000 euro.

„Dar este o diferență enorm de mare, în Franța toată lumea știe cine sînt acei cu venituri mari și cu proprietăți mari. În Republica Moldova, urmează anul 2013, cînd îi vom identifica și îi vom avea în registrele noastre fiscale. La etapa următoare, nu e exclus să fie o abordare un pic mai consolidată față de acești cetățeni. Da, este adevărat și alt aspect: impozitarea excesivă și mă tem că Franța ar putea să aibă această problemă care poate să ducă la părăsirea acestei țări de către oamenii bogați și transmiterea atît a venitului, cît și a proprietăților, înregistrarea lor în alte țări și atunci ce are de câștigat bugetul și țara?”, a precizat Veaceslav Negruță.

În Republica Moldova există 204 milionari în lei, potrivit Serviciului Fiscal de Stat. Pe de altă parte, organizația „Wealth-X” a prezentat un raport, potrivit căruia, 75 de moldoveni dețin cea mai mare avere din țara noastră, estimată la opt miliarde de dolari.

Menționăm că, Guvernul Republicii Moldova a propus nouă candidați pentru funcția de judecător la CEDO. Ulterior, doar trei au fost selectați de către o comisie specială.

Moldova a rămas fără judecător la CEDO după ce fostul magistrat, Mihai Poalelungi, a fost ales în februarie, în funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție.

Protecție mai bună pentru copii, după votul Parlamentului R. Moldova

Copiii din Moldova vor beneficia acum de o protecție mai bună împotriva abuzurilor, după votarea în Parlament, în prima lectură, a modificărilor la Codul penal, care prevăd că, atît grațierea, amnistia cît și împăcarea să nu fie aplicate persoanelor care au săvîrșit infracțiuni contra minorilor.

„Măsurile propuse în prezentul proiect vor contribui la eliminarea fenomenelor degradante din societate și la sporirea gradului de securitate a integrității fizice și psihice a copiilor”, a afirmat vicepreședinta Parlamentului, Liliana Palihovici, care a prezentat în fața deputaților această inițiativă legislativă de modificare a Codului penal.

În opinia autorilor inițiativei, acest vot din Parlament reprezintă un pas important în asigurarea protecției drepturilor fundamentale ale copilului împotriva violenței și abuzului sexual.

Totodată, inițiativa urmărește realizarea angajamentelor ce rezultă din Convenția Consiliului Europei cu privire la protecția copiilor împotriva exploatarei și abuzului sexual (Lanzarote), ratificată de Parlament la 19 decembrie 2011, și asigură implementarea activităților Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize.

„Două inimi gemene” după gratii. Deținutele de la Rusca au încîntat publicul pînă la lacrimi

Festivalul în memoria lui Ion și Doina Aldea-Teodorovici, „Două inimi gemene”, s-a mutat după gratii. Deținutele Penitenciarului de femei de la Rusca au susținut un concert emoționant constituit din piesele celor doi interpreți. La eveniment a participat și Eugenia Marin, mama regretatei artiste, care a rămas impresionată de evoluția deținutelor.

Acestea s-au pregătit cîteva săptămîni pentru spectacol. La final, au rămas impresionați atît interpreții, cît și spectatorii, iar unii chiar pînă la lacrimi.

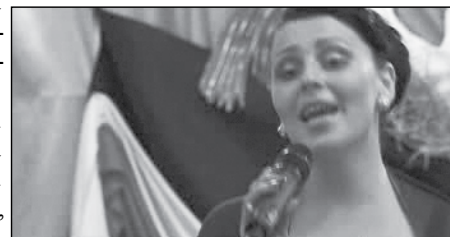
„Nu ne-am așteptat, eu personal nu m-am așteptat că o să fie astfel. Fetele, într-adevăr, s-au pregătit foarte bine. În condițiile noastre, ele organizează concerte frumoase”.

„Doina și Ion au fost niște oameni extraordinari. Eu am crescut cu piesele lor”.

„Îmi pare că doamnei Eugenia i-a plăcut concertul nostru și îmi pare foarte bine

că am putut să dau cîteva clipe de bucurie acestei femei. Ea merită multe, nu doar acest concert”, au declarat cîteva deținute.

Vădit emoționată, mama regretatei interprete a exprimat atît compasiune cît și admirație față de condamnatele de la Rusca. „Dacă ar fi în afara curții penitenciarului,

i-aș cuprinde și i-aș pune laolaltă pe scenă la Festivalul „Două inimi gemene. Nu am putut să refuz pentru că Doina și Ion au fost în toate penitenciarele din republică. Și aici sînt oameni și poate ei au nevoie mai mult de un cuvînt bun, de o atitudine, de o relație omenească decît cei care sînt în afară”, susține Eugenia Marin.

La Penitenciarul de la Rusca își ispășesc pedeapsa aproape 300 de femei.

Procurorul General al Republicii Moldova s-a întâlnit la Kiev cu omologii săi din CSI

Procurorul General al Republicii Moldova, Valeriu Zubco, a participat pe 2 octombrie curent, la ședința ordinară a Consiliului Coordonator al Procurorilor Generali ai statelor-membre ale Comunității Statelor Independente (CSI), care s-a desfășurat la Kiev, Ucraina.

În cadrul ședinței au fost abordate diverse subiecte, precum: în-

operare și armonizarea legislațiilor din spațiul CSI.

În marja reuniunii, Procurorul General, Valeriu Zubco a avut o întrevvedere bilaterală cu omologul său ucrainean, Victor Pșonca cu care au convenit să urgenteze procedura de executare a cererilor de comisii rogatorii pe cazurile privind „atacurile de tip raider” la BC „MoldovaAgroindbank” și

unor memoranduri de înțelegere, Procurorul General, Valeriu Zubco a discutat la Kiev și cu omologii săi din Belarus, Cazaștan și Azerbaidjan – măsuri ce vor contribui la simplificarea asistenței juridice între țările noastre, dar și vor intensifica posibilitatea de a împărtăși din experiența în prevenirea și combaterea criminalității.

De asemenea, în cadrul vizitei sale în Ucraina, Valeriu Zubco s-a întâlnit și cu Procurorul General al Armeniei, Agvan Ovsepean,

Chișinău, între procurorii din cele două state.

Având în vedere importanța punerii în valoare a celor mai bune practici și tradiții în organele procuraturii, Procurorii Generali din CSI au instituit insigna „Procu-

teranilor Procuraturii din statele CSI.

În plus, prin Hotărârea Consiliului Coordonator al Procurorilor Generali ai CSI, Iurii Ciaica, Procurorul General al Rusiei a fost reales în calitate de președinte al CCPG.

Următoarea reuniune a Consiliului Coordonator al Procurorilor Generali ai

statelor membre CSI va avea loc în septembrie 2013, în Republica Kirgizstan.

Precizăm că, reuniunea se desfășoară o dată în an și îi are ca invitați pe toți Procurorii Generali din statele CSI.

deplinirea programelor interstatuale de combatere a criminalității, lupta împotriva terorismului, corupției, traficului de droguri, traficului de ființe umane și migrației ilegale. De asemenea, a fost pusă în discuție practica procurorilor din CSI în combaterea torturii și posibilitatea elaborării, în conformitate cu practica CEDO, a unor reguli-tip de examinare a plîngerilor victimelor torturii.

Concomitent, au fost discutate rezultatele aplicării programelor interstatuale pentru anii 2011-2013 privind interacțiunea dintre procurori în eforturile lor comune de combatere a traficului ilicit de droguri, ai cărui scop constă în dezvoltarea cadrului legal internațional de co-

„Energoatom”. Notăm că respectivele cereri de comisii rogatorii au fost formulate de Procuratura Republicii Moldova către autoritățile ucrainene încă în noiembrie 2011, în cadrul dosarelor instrumentate de Procuratura Anticorupție.

În contextul dezvoltării și aprofundării relațiilor de cooperare în baza principiilor justiției și supremației legii, Valeriu Zubco și omologul său din Federația Rusă, Iurii Ciaica au examinat, pe durata aflării la Kiev, posibilitatea încheierii, în timpul cel mai apropiat, a unui acord moldo-rus de colaborare dintre procuraturile ambelor state.

Despre necesitatea conjugării eforturilor și negocierea semnării

cu care a discutat despre Planul și Programul de măsuri care rezultă din Memorandumul de înțelegere, încheiat la 29 ianuarie 2012, la

Chisinau, între procurorii din cele două state. Având în vedere importanța punerii în valoare a celor mai bune practici și tradiții în organele procuraturii, Procurorii Generali din CSI au instituit insigna „Procu-

ror de Onoare al CSI” și medalia „Pentru consolidarea legii și ordinii de drept” în semn de recunoștință pentru meritele lucrătorilor și ve-

rilor de lege și apărarea drepturilor cetățenilor.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Acord privind combaterea fraudelor din sistemele bancare electronice

Procuratura Generală și Banca Națională a Moldovei au încheiat, recent, un acord care permite schimbul de informații cu privire la fraudele și tentativele de fraudă informatică comise prin intermediul sistemelor bancare electronice.

Documentul a fost semnat de Procurorul General, Valeriu Zubco și Guvernatorul Băncii Naționale, Dorin Drăguțanu.

Un raport, publicat recent de Fondul Monetar Internațional, arată că Republica Moldova are cea mai mare concentrație de automate bancare din lume pe cap de locuitor, iar potrivit Băncii Naționale, în prezent, în țara noastră sînt aproximativ un milion de utilizatori de carduri bancare.

Pe măsura creșterii numărului de servicii electronice, folosirii pe scară largă a metodelor de plată electronică, a monedei electronice, a cardurilor bancare, crește și numărul fraudelor comise prin intermediul acestor servicii.

Prin urmare, necesitatea semnării acestui acord a fost dictată atât de numărul crescînd al acestor categorii de infracțiuni, cît și de dorința celor două instituții de a-și unifica eforturile pentru contracararea unor asemenea cazuri.

Infracții în permanență își perfecționează metodele de sustragere a banilor de pe conturile virtuale și cardurile bancare, iar tehnicile de sustragere devin din ce în ce mai sofisticate.

Datele Procuraturii Generale arată că, în prima jumătate a acestui an au fost intentate 33 de cauze penale pe faptul sustragerilor ilicite a banilor de pe cardurile bancare, față de 31 de dosare deschise pe parcursul anului trecut.

„Semnarea acordului privind schimbul de informații între Procuratura Generală și Banca Națională a Moldovei constituie un bun fundament pentru abordarea comună a luptei împotriva criminalității informatice și de telecomunicații, prin utilizarea eficientă a tehnicilor moderne de investigare și administrare a probelor digitale”, a declarat Procurorul General, Valeriu Zubco, în cadrul ceremoniei de semnare a acordului.

În conformitate cu angajamentele asumate, părțile au convenit ca la sfîrșitul fiecărui trimestru să facă schimb de informații cu privire la fraudele și tentativele de fraudă cu utilizarea cardurilor bancare, infracțiunile informatice aferente activităților desfășurate de bănci, prestatorii serviciilor de plată, precum și aferente utilizării instrumentelor de plată fără numerar.

Trimestrial, Procuratura Generală va informa Banca Națională despre măsurile întreprinse în vederea combaterii criminalității cibernetice în domeniul serviciilor prestate de bănci și serviciilor de plăți, instrumentelor de plată fără numerar. Concomitent, procurorii vor comunica date privind cazurile de fraudă aferente obținerii creditelor de la băncile din Republica Moldova, înregistrate sau soluționate de Procuratura Generală.

Documentul mai prevede cooperarea între cele două instituții prin organizarea și participarea la instruirii, seminare specializate, întâlniri de lucru, schimb de experiență, informații și materiale de specialitate relevante.

Acordul a intrat în vigoare la data semnării și este valabil pe o perioadă nedeterminată.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Ziua Vinului... cu premiere

Ziua Vinului 2012 plină de premiere. Pentru prima dată sărbătoarea va fi organizată după un concept nou. Asociațiile din indicațiile geografice vor participa și se vor promova sub brand de țară. Și, în premieră, la eveniment vor participa și companii din stînga Nistrului.

Ziua Vinului din acest an promite cîteva surprize inedite. Pentru prima dată, vinificatorii care fac parte din aceleași indicații geografice, vor participa împreună sub un singur brand de țară.

De asemenea, în premieră, vizitatorii vor putea participa la o degustare publică a vinului select, deliciu ce va costa aproape 125 de lei.

De acești bani, oamenii vor putea gusta mai multe feluri de vin, dar și diferite bucate tradiționale. Apropo, unele bucate vor fi pregătite și în acest an chiar de ministrul Agriculturii.

O premieră este și perioada de organizare a evenimentului. Din acest an, Ziua Națională a Vinului va fi marcată în prima sîmbătă și duminică a lunii octombrie.

Pentru prima dată, la Ziua Vinului vor participa și două întreprinderi vinicole din stînga Nistrului. În total, la eveniment vor fi prezente 50 de întreprinderi vinicole din întreaga țară. Ziua Națională a Vinului se va desfășura la Centrul expozițional „Moldexpo”, pe 6 și 7 octombrie, iar pentru organizare vor fi cheltuiți un milion de lei.

MAI consolidează relațiile de parteneriat cu ONG-uri în scopul eradicării fenomenului torturii

Iarăși în vizor – combaterea torturii. Recent, ministrul Afacerilor Interne, Dorin Recean, a avut o întrevedere cu reprezentanții proiectului „Atlasul Torturii”, potrivit unui comunicat al Direcției informare și relații cu publicul a MAI.

În timpul întâlnirii, coordonatorul principal al acestui proiect, Johanna Lober, a prezentat domeniile de implementare a recomandărilor raportorului special al ONU împotriva torturii, Manfred Nowak, făcute în cadrul Misiunii din Republica Moldova, în 2008, care a constatat mai multe probleme ce vizează impunitatea, investigarea și documentarea cazurilor de tortură, condițiile de detenție etc.

Acest proiect are menirea de a asigura o abordare sistemică a combaterii torturii și impunității, consolidarea capacităților Mecanismului Național de Prevenire a Torturii și ajustarea mecanismelor de răspundere internă în instituțiile de drept. În acest scop, din luna ianuarie curent, reprezentanții proiectului colaborează activ cu Direcția investigații și securitate internă a MAI, întru consolidarea capacităților acestuia și acordării sprijinului în evaluarea și eficientizarea mecanismelor existente privind excluderea impunității în cazurile de tortură.

În prezent, în cadrul proiectului vizat, în parteneriat cu Misiunea OSCE, se inițiază procesul de

evaluare a unor dosare concrete pe cazurile de tortură, întru evaluarea deficiențelor în procedurile existente și a eventualelor lacune ce favorizează impunitatea. Finalizarea procesului respectiv va avea loc în luna decembrie cu prezentarea concluziilor preliminare.

Dorin Recean a mulțumit reprezentanților proiectului pentru efortul depus, informându-i, totodată, și

despre obiectivele de reformare a MAI, punând accentul pe locul și rolul subdiviziunii de investigații și securitate internă din cadrul instituției și competențele acestuia la investigarea abaterilor comise de către angajații MAI.

De asemenea, ministrul a remarcat și importanța abordării problematicei în cauză, din perspectiva nivelului insuficient de informare

a poliștilor și populației despre esența fenomenului torturii, instrumentele necesare în activitatea poliției și mecanismele de apreciere a performanței poliștilor, care în unele cazuri, favorizează aplicarea metodelor neadecvate pentru atingerea rezultatului scontat.

Prin urmare, întru prevenirea acestui fenomen, conducerea MAI planifică instruirea a 1000 de po-

liști și instalarea sistemelor de monitorizare video în încăperile destinate audierii participanților la procesul penal, care urmează să fie realizate pe parcursul anului 2013, similare celor instalate deja în incinta comisariatelor de poliție și izolatoarelor de detenție provizorie. O atenție deosebită este acordată și perfecționării cadrului legislativ-normativ existent, în vederea separării răspunderii disciplinare de cea penală și extinderii termenului de prescripție pentru aplicarea sancțiunii disciplinare, măsuri menite să excludă fenomenul impunității în cazul ilegalităților comise.

La fel, sînt acordate investiții în scopul dezvoltării capacităților și echipării angajaților, pentru reducerea procedurilor îndelungate și ineficiente de documentare a infracțiunilor, ceea ce va permite reducerea termenului de reținere a bănușilor în custodia poliției.

Reprezentanții proiectului „Atlasul Torturii” au salutat intențiile Ministerului Afacerilor Interne și mizează pe o colaborare fructuoasă în scopul prevenirii torturii și impunității.

Precizăm că, proiectul dat este implementat în Republica Moldova de Institutul „Ludwig Boltzmann” pentru Drepturile Omului (Viena, Austria), Centrul de Resurse Juridice din Moldova și Institutul de Reforme Penale.

Cor. DREPTUL

O delegație a Subcomitetului ONU privind prevenirea torturii s-a aflat într-o vizită la Chișinău

O delegație a Subcomitetului ONU privind prevenirea torturii și altor pedepse sau tratamente crude a întreprins, recent, o vizită cu caracter consultativ, în țara noastră, potrivit unui comunicat al Ministerului Justiției. Pe parcursul

aflării la Chișinău, oaspeții au avut întrevederi cu reprezentanți a mai multor instituții de drept, precum Ministerul Justiției, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, dar și cu funcționari ai Ministerului Sănătății.

În alocuțiunea sa, Oleg Efrim, ministrul Justiției al Republicii Moldova a salutat prezența la Chișinău a acestei delegații, prezentându-i ultimele inițiative ale Guvernului țării noastre în domeniul combaterii torturii și a relelor tratamente. De asemenea, ministrul a vorbit și despre amendamentele aplicate la

legislația penală și procesual-penală, menite să înăsprească pedepsele pentru asemenea practici.

La rîndul lor, oficialii de peste hotare au demonstrat un vădit interes vizavi de Proiectul legii privind reforma instituției ombudsmanului, care se află în prezent în proces de elaborare; metodele de interacțiune dintre Mecanismul Național pentru Prevenirea Torturii și instituțiile statului, dar și modul în care autoritățile responsabile din Republica Moldova aplică recomandările anterioare, formulate de Subcomitetul ONU privind prevenirea torturii.

Ministrul moldovean al Justiției a pus la dispoziția oaspeților toate informațiile necesare, invitându-i să examineze proiectele solicitate, ceea ce le va permite să-și formuleze propria părere, ca ulterior, să vină cu anumite comentarii, sugestii sau chiar propuneri menite să îmbunătățească starea de lucruri la capitolul combaterea fenomenului torturii și a altor tratamente inumane sau degradante, în Republica Moldova.

Cor. DREPTUL

Oficial, avem aproape 50 000 de alcoolici, dintre care peste 7000 sînt femei

Republica Moldova (RM) este percepută ca o țară care consumă mult alcool. Conform unui studiu realizat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), RM se plasează pe primul loc în Europa după cantitatea de alcool consumată în mediu de o persoană adultă și pe locul trei în lume.

De altfel, consumul excesiv de alcool are consecințe grave pentru sănătate, drept confirmare fiind psihozele alcoolice, afecțiunile hepatice, bolile cardiovasculare și ale sistemului digestiv, degradarea mintală.

Potrivit Ministerului Sănătății din Republica Moldova, în prezent, în țară sînt înregistrate 46 800 de persoane afectate de alcoolism cronic, inclusiv 7200 de femei.

Fiecare om trebuie să știe că numai 20 la sută din cantitatea de alcool ingerată nimerește în stomac. Restul de 80 la sută se absoarbe, prin pereții intestinali, direct în sînge, ajungînd în fiecare celulă a corpului uman. Alcoolul afectează creierul, intervenind în funcționarea centrelor care coordonează echilibrul, percepția, vorbirea și gîndirea. Se ajunge pînă la imposibilitatea de a ține un chibrit aprins

în mînă. Consumarea alcoolului în cantități mari sporește riscul apariției cancerului gurii, limbii, faringelui și esofagului.

Bolile ficatului, cauzate de excesul de alcool, includ inflamarea

nalității structurale și funcționale, chiar retardarea.

Aceste disfuncționalități cunoscute cu numele „sindromul alcoolului la făt” conduc la dezvoltarea incompletă a membrilor, la defor-

lui, hepatita, ciroza și cancerul. Alcoolul mărește riscul apariției bolilor de inimă, a infarctului și determină creșterea presiunii sîngelui. Persoanele care consumă alcool în cantități exagerate au șanse mai mari să sufere de paranoia sau depresie. Alcoolul poate produce sterilitate și tinde să încetinească dezvoltarea fătului, la fel cum o face cu funcțiile celulelor și organelor, poate determina disfuncțio-

mații faciale și dezvoltarea anormală a creierului, ceea ce generează dificultăți de ordin intelectual și motor. Experiența a demonstrat că la femeile care consumă alcool în exces, riscul avortului spontan este mai mare, ca de fapt și cel al nașterii unui copil slab dezvoltat sau cu dereglări de comportament. Acești copii se dezvoltă mult mai încet decît semenii lor.

Acțiunile de prevenire a consumului și traficului ilicit de droguri în rândurile minorilor și adolescenților continuă

Recent, elevii Liceului „Gheorghe Asachi” din Capitală au fost informați de către ofițerii Direcției antidrog a Ministerului Afacerilor Interne, despre cum să prevină consumul și traficul ilicit de droguri.

Potrivit unui comunicat al Direcției informare și relații cu publicul a MAI, evenimentul a fost organizat pentru elevii claselor mari, în scopul minimizării daunelor cauzate de droguri generației în creștere, familiarizării acestora cu consecințele ce pot surveni în rezultatul consumului de droguri și implicării în afaceri ilegale de distribuie a substanțelor stupefiante.

Astfel, specialistul Direcției antidrog a prezentat liceenilor specificul activității subdiviziunii, situația curentă în domeniul consumului de droguri pe teritoriul Republicii Moldova, precum și prevederile legislației și clasificarea drogurilor.

Prin prisma subiectelor abordate, adolescenții au fost informați despre motivele care pot determina persoanele să recurgă la consumul de droguri, pericolul social și consecințele ce pot apărea

în rezultatul dependenței de acest viciu. Totodată, în cadrul întâlnirii cu elevii de la Liceul „Gheorghe Asachi” s-a accentuat faptul că, abuzul de droguri și traficul ilicit al acestora, constituie o problemă care periclitează sănătatea celor dependenți de ele, însă impactul social al acestui flagel este mult mai periculos.

Elevilor le-a fost demonstrat filmul „Biletul pentru caraibe”, realizat în cadrul Programului de Asistență pentru prevenirea abuzului și traficului ilicit de droguri în Belarus, Ucraina și Moldova (Programul BUMAD), în care se relatează despre viața unui tânăr dependent de acest flagel și calea de revenire a lui la viața normală.

Pentru consolidarea informației prezentate, la finalul lecției, toți elevii au primit câte un calendar cu tematica combaterii consumului de droguri, iar pentru clase au fost repartizate postere despre „Măsurile de prevenire a consumului de droguri”.

Cor. DREPTUL

Funcționari din Parlamentul moldovean, în vizită la colegii din Lituania

Un grup de funcționari din cadrul direcțiilor Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova, în frunte cu Ala Popescu, Secretar General al Legislativului, a efectuat, în perioada 25-28 septembrie, o vizită de studiu la Seimas-ul Republicii Lituania. Seminarul s-a încadrat în „Programul de instruire parlamentară. Proceduri parlamentare și integrarea europeană”, organizat de Parlamentul Lituaniei în cooperare cu Institutul Internațional Republican din Vilnius.

La Vilnius, funcționarii moldoveni au avut întâlniri cu vicepreședintele Seimas-ului lituanian, Česlovas Iurșenas, cu cancelarul și vicescancelarul Seimas-ului, cu consilierul speaker-ului lituanian, precum și cu reprezentanți ai birourilor comitetelor și ai departamentelor Cancelariei.

Membrii delegației au fost familiarizați cu structura, funcțiile și sarcinile Cancelariei Seimas-ului, activitatea comitetelor și departamentelor, a Secretariatului președintelui Seimas-ului. Oaspeții au fost informați și despre pregătirea pentru președinția Lituaniei în cadrul Consiliului Uniunii Europene, care va avea loc în a doua jumătate a anului viitor.

Menționăm că, pe parcursul anilor 2010-2012 au fost organizate mai multe cicluri de instruirii pentru deputații și

funcționarii din cadrul Parlamentului Republicii Moldova.

În conformitate cu sarcinile Programului, care s-a încheiat cu această ultimă vizită de studiu, deputații și funcționarii lituanieni și-au împărtășit cu colegii din Republica Moldova experiența și practica activității profesionale, i-au familiarizat cu modelele de activitate a Parlamentului lituanian, promovând, totodată, valorile și principiile europene de activitate parlamentară.

Cheltuielile pentru vizita de studiu au fost suportate de Institutul Internațional Republican din Vilnius.

Lilia DUMINICA

Dreptul la o bătrânețe decentă. Experții bat alarma: Sistemul de pensii trebuie reformat

Bătrânețe haine grele. Așa se caracterizează această perioadă a vieții pentru cei mai mulți dintre moldovenii în etate. În timp ce pensionarii din țările europene se distrează, călătoresc și pur și simplu se bucură de viață, cei din Moldova supraviețuiesc cu greu, își cheltuie o bună parte din pensia mizeră pe facturi și medicamente, și așteaptă smeriți, ca pe o scăpare, ziua când vor trece în lumea celor drepti. În aceste condiții, devine tot mai evidentă necesitatea unei reforme ample în domeniu, în cel mai apropiat timp, susțin autorii studiului „Prețul solidarității între generații și modelul optim de reformă a sistemului de pensionare”.

Săptămîna aceasta, Republica Moldova, alături de alte țări ale lumii, a marcat Ziua Internațională a Persoanelor în Etate. Potrivit Biroului Național de Statistică, în Moldova locuiesc peste 500 de mii de persoane cu vârsta de peste 60 de ani sau 15% din numărul populației, 60 la sută fiind femei. Pensia medie de vîrstă, în acest an, constituie 865 de lei. Deși loviți de criza economică, pensionarii din majoritatea țărilor europene primesc mult mai mult. Pentru comparație, în Lituania pensia medie constituie 128 de dolari, în Estonia, suma se ridică la 300 de euro, în Polonia și Cehia, pensionarii au parte de aproximativ 400 de euro în fiecare lună, iar în Grecia, de 750 de euro. Un spaniol de peste 65 de ani primește peste 900 de euro în fiecare lună. În Irlanda, suma constituie aproximativ 1700 de euro, iar în Italia - de la 1000 de euro în sus. Cei mai bogați pensionari trăiesc în Luxemburg. Ei primesc lunar, în medie, 3000 de euro.

Să revenim, însă, la miile de bătrîni din Moldova rămași să-și trăiască ultimele zile în sărăcie, uitați de rude și societate. Necăjiți de propria soartă, ei ar dori ca susținerea din partea statului să fie mai consistentă, iar Guvernul să-și amintească de cei care o viață au muncit pentru binele țării nu doar o dată pe an. Și pentru că subiectul banilor este unul dureros pentru cei care au trecut de vîrsta de 60 de ani, organizațiile neguvernamentale trag un semn de alarmă în aceste zile, subliniind necesitatea unei reforme complexe a sistemului de pensii, amînarea căreia umflă de la an la an nota de plată achitată de populația

economic activă. Aceasta este doar una din concluziile studiului „Prețul solidarității între generații și modelul optim de reformă a sistemului de pensionare”, elaborat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, cu susținerea financiară a Programului Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova.

Potrivit autorilor studiului, actua-

lul sistem de pensionare din Republica Moldova este bazat pe principiul solidarității între generații, conform căruia, contribuțiile colectate sînt utilizate imediat pentru plata pensiilor. În virtutea principiului său redistributiv, sistemul nu este sustenabil (n.r. - suportabil) din punct de vedere fiscal în condițiile îmbătrînirii rapide a populației și a diminuării raportului dintre numărul de contribuabili și cel de pensionari, atenționează experții.

Cercetarea arată că tendințele demografice și economice negative conturate în ultimii ani, și care pe viitor ar putea să accelereze, creează presiuni din ce în ce mai mari asupra fondului public de pensii. „Din cauza erodării bazei im-

pozabile, în paralel cu creșterea obligațiilor de plată față de beneficiarii de asigurări sociale, deficitul Bugetului Asigurărilor Sociale de Stat va crește pe termen mediu și lung. Finanțarea acestuia din contul bugetului de stat, așa cum se practică începînd cu anul 2009, nu poate dura la nesfîrșit și implică importante costuri de oportunitate. Pentru perioada 2012-2050, în lipsa reformelor, fondul public de pensii va înregistra un deficit inter-temporal de circa 5,5 miliarde lei, fapt ce denotă nesustenabilitatea pe termen lung a acestuia”, explică specialiștii.

Pornind de la aceste constatări, obiectivul reformei sistemului de pensionare trebuie să fie consolidarea solvabilității sistemului și a încrederii populației, precum și eficientizarea mecanismului de utilizare a contribuțiilor defalcate în fond. Prin urmare, reforma trebuie să includă un spectru mai larg de măsuri ce țin de cîteva ajustări parametrice importante și tranziția la sistemul multi-pilon. Potrivit experților, cele mai importante recomandări ale studiului includ următorii pași:

- introducerea pilonului cumulativ de pensii obligatorii începînd cu 2015;
- majorarea treptată a vîrstei de pensionare, astfel ca pînă în 2025, aceasta să fie de 63 de ani atît pentru bărbați cît și pentru femei;
- stimularea creșterii ratei de ocupare pînă la nivelul de 50% în 2050. Totodată, dacă rata de ocupare nu va crește la nivelul anticipat, va fi necesară majorarea contribuției de asigurări sociale cumulate cu 1 p.p. din 2020, cu încă 1 p.p. din 2030 și încă un 1 p.p. din 2040.

Autorii studiului se arată convinși că noul sistem care va rezulta din reformele propuse va fi unul sustenabil pe termen lung, ceea ce va spori credibilitatea acestuia, iar îmbunătățirea legăturii dintre contribuțiile defalcate și mărimea pensiilor va spori nivelul de trai al pensionarilor.

Lilia DUMINICA

● La solicitarea cititorilor

Modul de stabilire a volumelor de apă consumată, plata pentru apa potabilă și evacuarea apelor uzate

Conform prevederilor Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002, tariful pentru apa potabilă și evacuarea apelor uzate se calculează pentru un metru cub de apă potabilă consumată și un metru cub de apă uzată evacuată. Plata pentru apa potabilă și evacuarea apelor uzate se percepe în baza contractelor încheiate între furnizori (gestionari) și consumatori - proprietarii, chiriașii și locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine sau încăperilor nelocuibile. Volumul lunar al serviciilor prestate se confirmă pentru fiecare bloc locativ în parte printr-un act semnat de furnizor și gestionar și 2-3 reprezentanți ai consumatorilor din blocurile respective, care servește drept temei pentru evaluarea serviciilor prestate. În act se indică volumul total al apei livrate consumatorilor, înregistrat de contorul blocului locativ, inclusiv de contoarele de evidență a apei, instalate în apartamente/încăperile locuibile în cămine și încăperile nelocuibile, volumul stabilit pentru locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine necontorizate, precum și volumul scurgerilor de facto.

Volumul lunar al apei livrate populației se determină în baza indicațiilor înregistrate de contoarele comune, instalate la bransamentele blocurilor locative, excluzând din indicațiile contoarelor comune volumul tuturor scurgerilor. Volumul de apă potabilă și caldă menajeră, consumat lunar de către locatarii unui apartament din blocul locativ sau ai unei încăperi locuibile din cămin se determină în modul descris mai jos:

a) pentru consumatorii care dispun de contoare în apartamente, în încăperile locuibile în cămine - conform indicațiilor contoarelor din apartamente/încăperile locuibile în cămine și prevederilor anexei nr.5 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002;

b) pentru consumatorii care nu dispun de contoare în apartamente, în încăperile locuibile din cămine - conform indicațiilor înregistrate de contorul blocului locativ, dar nu mai mult decât normele de consum prevăzute de Normele consumului de apă pentru clădirile de locuit și cele publice, specificate în tabelul 2 din Regulamentul igienic, aprobat de Consiliul de expertiză al Ministerului Sănătății, prin Procesul-verbal nr.5 din 31 octombrie 1996, nr.06.6.3.16, și se determină prin formula:

$$(1) V_i = \frac{V - (V_{ia} + V_{ar} + V_{prd})}{N_{ia}} \times n_p, \text{ în care}$$

V_i - reprezintă volumul lunar de apă potabilă și apă caldă menajeră, consumat de locatarii unui apartament, unei încăperi locuibile în cămin necontorizate, m³;

V - volumul lunar de apă potabilă și apă caldă menajeră, înregistrat de contorul comun al blocului locativ, m³;

V_{ia} - volumul lunar de apă potabilă și apă caldă menajeră, înregistrat de contoarele din apartamente/încăperile locuibile în cămine, m³;

V_{ar} - volumul lunar de apă potabilă și apă caldă menajeră, consumat de toți locatarii și proprietarii încăperilor nelocuibile din blocul locativ, m³;

N_{ia} - numărul de locatari din apartamente/încăperile locuibile în cămine necontorizate, persoane;

n_p - numărul tuturor locatarilor apartamentului, încăperii locuibile în cămin, persoane.

V_{prd} - volumul lunar al tuturor scurgerilor de apă potabilă și apă caldă menajeră, în m³, care se determină prin relația descrisă mai jos.

$$(2) V_{prd} = V - \left[\left(\frac{V_{norm} + N_{ia} + n}{1000} \right) V_{ia} + V_{ar} \right], \text{ în care}$$

n - reprezintă numărul zilelor în luna de calcul;

V_{norm} - norma de apă potabilă și apă caldă menajeră pentru 1 persoană, 1/24 ore.

Volumele tuturor scurgerilor de apă potabilă și apă caldă menajeră se trec la pierderile gestionarului, conform tarifulor stabilite pentru populație. În cazul depistării scurgerilor din vina consumatorilor, dacă pe parcursul lunii în rețelele din subsol sau la etajul tehnic al blocului locativ contorizat nu s-au produs scurgeri, volumele scurgerilor vor fi achitate de partea vinovată. Partea vinovată este consumatorul în apartamentul/încăperea locuibilă în cămin (încăperea nelocuibilă) a căruia au fost depistate scurgeri sau contoare deteriorate și alte încălcări, inclusiv cele ce au avut loc pînă la locurile în care sînt instalate contoarele din apartamente/încăperile locuibile în cămine (încăperile nelocuibile), iar atunci cînd scurgerile s-au produs de la rețelele interne de utilizare comună - persoana responsabilă de exploatarea acestora. Scurgerile depistate vor fi confirmate printr-un act semnat de reprezentantul gestionarului și proprietarul, chiriașul și locatarul apartamentului/încăperii locuibile în cămin sau încăperii nelocuibile. În cazul scurgerilor de apă de la rețelele interne ale blocului locativ, se întocmește un act, semnat de reprezentantul gestionarului și 2-3 locatari, iar volumul de apă potabilă scursă se trece la pierderile gestionarului sau furnizorului, în funcție de deservirea rețelelor, conform tarifului stabilit pentru populație.

Volumul lunar al scurgerilor de apă din rețelele de tranzit din blocurile locative, cămine se atribuie la pierderile furnizorului. În plus, furnizorul este obligat să compenseze gestionarului pagubele cauzate de scurgerile din rețelele externe și de tranzit (dacă acestea au avut loc). Volumul lunar al scurgerilor de apă din rețelele de tranzit este calculat de reprezentantul furnizorului și al gestionarului și confirmat printr-un act, semnat de ambele părți. În cazul în care furnizorul refuză să se prezinte la fața locului pentru a fixa scurgerile sau a semna actul respectiv, acest act este semnat unilateral de către gestionar și 2-3 locatari și prezentat spre calculare direct furnizorului sau întreprinderii municipale „Infocom” ori altei întreprinderi similare. Volumul apei uzate va fi acceptat la nivelul volumului de apă potabilă consumată.

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Postovan Mihail, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 55, apt. 14, pentru data de 5 noiembrie 2012, ora 12.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SRL „Gresie” privind încasarea prejudiciului.

Judecător

Nadejda Mazur

***

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Stadnic Serghei, pentru data de 22 octombrie 2012, ora 8.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-4813/12, la acțiunea cet. Lovțova Tatiana privind încasarea pensiei alimentare.

Judecător

Galina Moscalciuc

***

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Ceban Natalia”, pentru data de 26 noiembrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 615) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2E-979/2012, la cererea SA „Franzluța” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Elena Cojocari

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

Care sînt cazurile în care executorul judecătoresc poate refuza să intenteze procedura de executare?

Olivia Petcu,
or. Soroca

Conform articolului 61 din Codul de executare, executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare dacă:

a) documentul nu este de competența sa;

b) termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat;

c) documentul nu este întocmit în conformitate cu prevederile art.14 din Codul de executare;

d) documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite în modul prevăzut de legislație;

e) termenul de executare

benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat.

Conform alineatului (2) din același articol, refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare nu este o piedică pentru prezentarea repetată a documentului executoriu spre executare după înlăturarea neajunsurilor iar potrivit alin.(3), încheierea privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare poate fi contestată de creditor în instanța de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul.

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului CP „Credința”, pentru data de 29 octombrie 2012, ora 9.40, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2E-1226/12, la acțiunea „Nina&ASN” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător

Galina Moscalciuc

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Valentina Malev”, c/f - 1003600065225, pentru data de 20 noiembrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 302) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea ÎS „Agenția de Impresariat” privind încasarea datoriei.

Judecător

Alexandru Spoială

***

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Șevcenco Vasiliu, a.n. 29.06.1964, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. V. Lupu nr. 59, apt. 118, pentru data de 29 octombrie 2012, ora 9.15, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 603) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-6010/12, intentată de Novosiolova Tamara privind pierderea de folosire a locuinței și radierea de la evidență.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Olga Cojocaru

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Cuzin Vadim și Cuzin Ana, pentru data de 25 octombrie 2012, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrîți în cauza civilă la acțiunea ÎM „Regia Comunal-Locativă Cricova” privind încasarea sumei.

Judecător

Lilia Lupașco

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Alexei Leonil Leonid, pentru data de 30 octombrie 2012, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 30) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Universitatea Agrară de Stat privind încasarea datoriei.

Judecător

Veronica Negru

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Briceag Ana, pentru data de 7 noiembrie 2012, ora 16.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Briceag Ion privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

V. Ilașco

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Panov Veaceslav, a.n. 25.04.1966, cu ultimul domiciliu: mun. Chișinău, str. București nr. 43, apt. 9, pentru data de 26 octombrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Ispir Anfișă privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Maria Avornic

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Liderfone” SRL, mun. Chișinău, str. Ismail nr. 33, apt. 711, pentru data de 29 octombrie 2012, ora 12.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 43) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea reclamantului Gangan Alexandru privind operarea modificărilor.

Judecător

A. Andronic

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Colibaba Vasile, domiciliat: mun. Chișinău, str. Bulgară nr. 31, apt. 11, pentru data de 29 octombrie 2012, ora 12.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 43) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea reclamantului Gangan Alexandru privind operarea modificărilor.

Judecător

A. Andronic

Citații în judecată

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Tkachenko Victor, domiciliat: bdul Moscovei nr. 1/3, apt. 124, mun. Chișinău, pentru data de 20 noiembrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 33) unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2-6784/11, la acțiunea lui Butna-ru-Tkachenko R. privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Gh. V. Bîrnaz**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Piscariova Liudmila, pentru data de 26 noiembrie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 19) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Svetovidova Janna privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Cornelia Vârlan**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Codjebaş Evghenii, a.n. 01.09.1981, domiciliat: satul Ciu-mai, Taraclia, pentru data de 22 octombrie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, sala 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Codjebaş Ana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Luiza Gafton**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ozkan Ekrem, a.n. 01.02.1964, domiciliat: mun. Chișinău, Brăila, str. Nucarilor nr. 7, pentru data de 23 octombrie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Ozkan Tatiana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Luiza Gafton**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „ZO&CR”, pentru data de 26 octombrie 2012, ora 11.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, sala 1) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea ÎM „Glorinal-Grup” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **S. Dimitriu**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Godoroja Iurie, pentru data de 29 octombrie 2012, ora 14.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea lui Prisăcaru Vladimir privind declararea nulă a con-tractului de vînzare-cumpărare, încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cernat Andrei, pentru data de 1 noiembrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 25) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Cernat Natalia privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **S. Teleucă**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bulgarov Ion, pentru data de 1 noiembrie 2012, ora 15.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, sala 1) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Guțu Nicolae privind încasarea datoriei.

Judecător **S. Dimitriu**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Daranuța Vasile, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa nr. 33, apt. 2, pentru data de 15 noiembrie 2012, ora 9.45, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 6) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2-3206/12, la cererea cet. Daranuța Tatiana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Svetlana Garștea-Bria**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bazhenko Nadejda, pentru data de 15 noiembrie 2012, ora 11.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir.9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Eduard privind evacuarea silită fără acordarea unui alt spațiu locativ.

Judecător **V. Stratan**

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC „Ivovart Com” SRL, c/f- 1005600020873, pentru data de 17 octombrie 2012, ora 8.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 302) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea SC „Xorotel” SRL privind încasarea datoriei, dobînzii de înlînzire și penalităților aferente.

Judecător **Ion Bulhac**

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Derevici Ion, a.n. 15.07.1982, pentru data de 12 noiembrie 2012, ora 15.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 308) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea lui Sofroni Igor privind restituirea împrumutului.

Judecător **S. Daguța**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet. Muminov Farhad, cu ultimul domiciliu în or. Orhei, pentru data de 16 octombrie 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Muminova Vera privind recunoașterea dreptului la spațiul locativ și retragerea vizei de reședință.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Negruța**

Judecătoria Hîncești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bugai Ivan Gheorghii, a.n. 26.02.1973, c/p - 200402009214, domiciliat: satul Sărata-Galbenă, Hîncești, pentru data de 19 octombrie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (Hîncești, str. Chișinăului nr. 7, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-773/12, la cererea cet. Morari Natalia privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cererea va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Nina Rusu**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Marcu Ion Ion, cu ultimul domiciliu: satul Teleșeu, Orhei, pentru data de 19 octombrie 2012, ora 11.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Marcu Olga privind încasarea pensiei alimentare și desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **S. Procopciuc**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Roșca Tamara Victor, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. 1 Mai nr. 57, apt. 59, pentru data de 22 octombrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea ÎM „Servicii Comunal-Locative” Orhei privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cererea va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Hîncești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Buceacii Alexandru, Buceaceaia Aliona, Covtoniuc Natalia, toți domiciliati: satul Sărata-Mereșeni, Hîncești; Buceaceaia Tatiana, domiciliată: or. Tiraspol, str. N. Gogol nr. 73, pentru data de 22 octombrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Hîncești, str. Chișinăului nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrîți în cauza civilă nr. 2-935, la cererea: Buciaciaia Natalia și Rusu Iana privind încasarea datoriei și partajul patrimoniului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cererea va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tamara Mereuță**

Judecătoria Cimișlia solicită prezentarea reprezentantului SRL „Inmar Plus”, cu sediul: satul Gura Galbenei, Cimișlia, pentru data de 23 octombrie 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (Cimișlia, str. Constantin Stamati nr. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Litarcom” privind încasarea datoriei și a dobînzii.

Judecător **Z. Aramă**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Andrieși Vladimir Vasile, cu ultimul domiciliu: r-nul Orhei, satul Peresecina, str. Ștefan cel Mare, pen-tru data de 23 octombrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea SRL „Orhei-Gaz” privind neexecutarea obligațiunilor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cererea va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Popa Marin Vasile, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. 8 Martie nr. 12, pentru data de 24 octombrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Botezat Ana Petru privind recunoașterea pierderii dreptului la spațiul locativ și retragerea vizei de reședință.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **S. Procopciuc**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Barbăroșie Mihail Dumitru, ultimul domiciliu: or. Orhei, str. M. Sadoveanu nr. 24,,B”, apt. 49, pentru data de 24 octombrie 2012, ora 15.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Barbăroșie Ala privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorelia Varaniță**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Savin Vasile Vasile, cu ultimul domiciliu: satul Jora de Sus, Orhei, pentru data de 26 octombrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Savin Diana Alexei privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **S. Procopciuc**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Nagușevschi Ortenzia, ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Haiducul Grozescu nr. 101, pentru data de 30 octombrie 2012, ora 9.50, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Iordan Alexei privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorelia Varaniță**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet. Buruiană Mihail Ion, cu ultimul domiciliu: satul Lucașeuca, Orhei, pentru data de 31 octombrie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea lui Sajin Tudor privind anularea extrasului primăriei, recunoaște-rea nulă a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, radierea dreptului de proprietate.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Negruța**

Judecătoria Telenești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gaideic Iurie, cu domiciliul: sa-tul Sărătenii Vechi, Telenești, pentru data de 1 noiembrie 2012, ora 11.00, la ședința de judecată (Telenești, str. Ștefan cel Mare nr. 6, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎCS „Express Leasing” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **Steliana Lazari**

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea reprezentan-tului „Supra Corporation of Japan, Incorporated in Japan”, țara Japonia, or. Tokyo, pentru data de 23 octombrie 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, sala 111) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-271/12, intentată de „Supra Technologies” privind decăderea din drepturi.

Judecător **Nelea Budăi**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Stratan Vasile Constantin, pentru data de 29 octombrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 38) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Stratan Tatiana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **E. Palanciuc**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Donato”, pentru data de 22 noiembrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 504) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea SRL „Almai-an” privind încasarea datoriei.

Prezența la ședința de judecată cu întocmirea referinței este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Dorin Dulghieru**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ahmed Mohamed Ahmed Mohamed, pentru data de 22 octom-brie 2012, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) unde va avea loc examinarea cauzei civile privind exclu-derea asociatului SRL.

Judecător **E. Cobzac**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cojocari Marina, pentru data de 15 octombrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea lui Ciobanu David privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ojog Nadejda, pentru data de 26 noiembrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Guțuleac Ele-na privind revindicarea bunurilor.

Judecător **V. Stratan**

Judecătoria Criuleni solicită prezentarea cet. Bucătari Ale-xandru, domiciliat în satul Hrușova, Criuleni, pentru data de 22 octombrie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (or. Criuleni, str. 31 August 1989, nr. 70) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Bucătari Cristina privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente

Judecător **Aurelia Cazacliu**

ANUNȚ

Lungu Margareta, anunță pierderea certificatului de căsătorie, încheiat între Lungu Ivan și Lungu Margare-ta, eliberat pe data de 14 februarie anul 1978, de Pri-măria Bălănești, raionul Nisporeni.

Lungu Margareta

Aniversări

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Cristina Negru**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Roman Talmaci**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Nina Velea**, judecător, Cahul; **Svetlana Balmuș**, judecător, Buciucani.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduinței, devotamentului, abnegației, responsabilității cu care vă îndepliniți obligațiile, astfel încât doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

**membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept**

**Echipa redacției Vă adresează un Apel
de unire și sprijin. Vă sintem recunoscători
că sunteți abonații noștri și susțineți ziarul.
Noi avem nevoie de acest ajutor și vom
rămâne alături de Dvs.**

Cum să învingi depresia de toamnă

A venit toamna, iar odată cu ea, și depresia. Semnele acestei stări provocate de zilele tot mai scurte sunt tulburările de somn, lipsa poftei de mâncare, o stare de spirit moroasă, chiar și fără motiv.

Acum, că ai aflat care sînt „simptomele” depresiei, trebuie să știi și cine poate avea această problemă, dar și cum poate fi tratată.

Lumina naturală are efecte benefice asupra creierului. Odată cu scurtarea zilei, lumina tot mai redusă produce un dezechilibru în producția de serotonină și dopamină, hormoni secretați de creier și care au un efect extrem de important asupra stării de spirit. Așa apare depresia de toamnă, numită și tristețe patologică.

Pe lângă cele menționate mai sus, poți recunoaște depresia și după lipsa poftei de mâncare, pierderea interesului față de activitățile plăcute, sentimente nejustificate de vinovăție și, în cazuri extreme, ideea sinuciderii. Dacă astfel de tulburări persistă mai mult de două săptămîni, persoana afectată trebuie convinsă să consulte un specialist în psihiatrie.

Depresia și tendința de suicid sînt alimentate de afecțiunile tiroidei, de administrarea anticoncepționalelor, codeină, morfină, betabloacante utilizate în tratamentul hipertensiunii, unele medicamente pentru acnee.

Meridian juridic

Amendă pentru sărut într-un parc din Simferopol, Ucraina

Amendă pentru sărut. Autoritățile din orașul ucrainean Simferopol au stabilit reguli stricte de comportament pentru vizitatorii parcului din localitate. Pe lângă semnele care interzic fumatul și consumul de alcool, acum a apărut și unul care nu le permite îndrăgostiților să se sărute.

Și asta după ce pensionarii din oraș au depus plîngerii împotriva tinerilor, afirmînd că aceste gesturi sînt imorale și produc efecte negative asupra educației copiilor lor.

Încălcarea regulilor se sancționează pe loc cu 57 de euro, iar în caz de recidivă amendă poate fi dublată.

Alimente care îți dau energie și te scapă de astenia de toamnă

Schimbările de anotimp pot afecta negativ stările de spirit. O alimentație corespunzătoare te poate ajuta să treci peste astenia de toamnă.

Pentru a trece cu brio peste astenia de toamnă este important să te odihnești suficient și să consumi anumite alimente care îți vor reda energia.

Merele, fructe bogate în antioxidanți puternici, sînt ideale pentru a fi consumate toamna. Acestea înlătură astenia datorită efectelor sale antiinflamatoare și anti-alergice. Este recomandat ca merele să se consume dimineața sau la prînz.

Dovleacul, bogat în vitamina C, antioxidanți și betacaroten, este unul dintre cele mai importante alimente ale sezonului.

Merișoarele sînt fructe de pădure cu un conținut însemnat de antioxidanți. Și acestea sînt recomandate pe timpul toamnei.

Un alt aliment indicat în combaterea asteniei este **usturoiul**. Acesta are efect antiviral și antibacterian, iar dacă îl consumi crud beneficiezi de energie.

Cartofii dulci conțin betacaroten și sînt bogăți în vitamina A, vitamina C și fibre. Aceste legume asigură un tranzit intestinal bun.

Ghimbirul este un alt aliment recomandat toamna, deoarece previne infecțiile respiratorii și dă un plus de energie.

Mierea este cea mai puternică sursă de energie naturală, avînd proprietăți antibacteriene și antimicrobiene.

Cacao, un aliment bogat în magneziu, reprezintă o altă sursă de energie. Poți alege și ciocolatele cu 75-80% cacao.

Forma paharului te poate îmbăta

Un recent studiu al cercetătorilor britanici ai Universității din Bristol a relevat faptul că viteza folosită de oameni pentru a consuma alcool depinde de forma paharului.

Concluzia savanților englezi s-ar putea dovedi utilă pentru limitarea creșterii alcoolismului care, în societatea contemporană, a atins cote alarmante.

Dr. Angela Attwod și colegii săi de la Institutul de Psihologie Experimentală din Bristol au apelat, în cadrul a două experimente, la un eșantion format din 160 de indivizi, consumatori ocazionali de alcool, cu vîrste cuprinse între 18 și 40 de ani, care nu prezentau antecedente de alcoolism.

În cadrul primului experiment, participanții au fost rugați să consume bere slab alcoolizată sau băuturi ușoare, nealcoolizate, dintr-un pahar cu pereții dreți și să efectueze aceeași operațiune atunci cînd recipientele aveau pereții curbați.

Participanții s-au dovedit de două ori mai „leneși” cînd au băut alcool din pahare cu pereții dreți decît atunci cînd l-au consumat din cele cu pereții curbați.

În cazul băuturilor nealcoolizate, viteza consumului a rămas constantă indiferent de forma paharului folosit.

Oamenii de știință sînt de părere că, în cazul consumării alcoolului dintr-un pahar cu pereții curbați, viteza mai mare se datorează dificultății „subiectului” în aprecierea poziției „liniei mediene” a recipientului atunci cînd acesta se află în poziție verticală. Prin urmare, acestora le este mai greu să realizeze volumul de alcool consumat la un moment dat.

CALEIDOSCOP

Un hamburger poluează atmosfera mai mult decît motorul unui camion

Oamenii de știință de la o universitate din California au descoperit că bucățile de carne pentru hamburger, utilizate în restaurantele de tip fast food, afectează calitatea aerului mai rău decît camioanele.

Cercetătorii susțin că această carne trimite în atmosferă cantități foarte mari de pulbere, depășind cu mult emisiile unui camion sau ale unui coș de fabrică.

„Emisiile provenite de la carnea preparată pe grătarele comerciale reprezintă o sursă necontrolată de pulberi sedimentabile, ele fiind de două ori mai multe decît cele provenite de la toate camioanele diesel de mare tonaj. Dacă facem o comparație, un vehicul de mare tonaj, cu motor diesel ar trebui să parcurgă 230 de kilometri pentru a echivala emisiile eliberate de o singură bucată de carne făcută la grătar”, a declarat coordonatorul studiului Bill Welch.

În această situație, restaurantele ar putea remedia această problemă prin instalarea unor sisteme de filtrare care să împiedice fumul să ajungă în atmosferă și să diminueze mirosul.

Femeile detestă cumpărăturile, arată datele unui studiu

Una din trei femei detestă să meargă la cumpărături din cauza vînzătoarelor nepoliticoase, a cozilor și din cauza că găsesc foarte greu ceea ce caută. Sînt concluziile

unui nou studiu, realizat pe 2000 de femei, citat de publicația „Daily Mail”.

Rezultatele sînt importante mai ales pentru că distrug mitul terapiei prin shopping, potrivit căruia, femeile sînt în culmea fericirii atunci cînd se plimbă prin magazine și cheltuiesc bani. Jumătate dintre doamnele chestionate au declarat că se simt intimidată de angajații magazinelor, pe care îi consideră aroganți. În plus, pentru femeile care nu poartă o mărime standard, shopping-ul nu este o experiență tocmai plăcută.

Același studiu a arătat că nici măcar femeile cu măsuri ideale nu se întorc mereu cu sacosele pline după o zi de cumpărături, deoarece nu găsesc nimic care să li se potrivească.

Ceaiul verde îmbunătățește memoria

Secretul unei memorii bune este la îndemîna tuturor. Chinezii au demonstrat că pe lângă abilitatea de a asigura o bună funcționare a inimii, se pare că ceaiul verde ajută și la dezvoltarea memoriei.

Potrivit cercetătorilor, proprietățile chimice ale ceaiului verde stimulează generarea de celule cerebrale, lucru care oferă beneficii pentru memorarea spațială.

Studiile au arătat că substanțele chimice organice care se conțin în această băutură pot îmbunătăți funcția cognitivă și procesul de învățare prin capacitatea de a recunoaște obiecte.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-sef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 45 sp